

*Sen saçlarına baharları tak çocuk!
Gülüştün güneş olsun. Ellerin umut...
Farid Farjad*

ÇOCUKTA İHMAL VE İSTİSMAR

Mart, 2021

*Prof. İhsan Koz İlkokulu
Rehberlik Servisinin velilerine yönelik
hazırlanmış olduğu bilgi broşürüdür.*

İHMAL, çocuğa bakmakla yükümlü kimsenin çocuğun gelişimi için gerekli ihtiyaçları karşılamaması veya bu ihtiyaçları dikkate almamasıdır. Bu ihtiyaçlar sağlık, eğitim, duygusal gelişim, beslenme, barınma ve güvenli yaşam şartlarıdır.

İHMAL ÇEŞİTLERİ NELERDİR?

Fiziksel İhmal

- Çocuğun temel tıbbi ihtiyaçlarının karşılanmaması,
- Çocuğa düzenli ve besleyici öğünlerin, temiz ve yeterli giysinin sağlanmaması,
- Çocuğun bakacak yetişkin bulunmadan uzun süre yalnız bırakılması,
- Çocuğun gece geç saatlere kadar nerede olduğunun bilinmemesi, umursanmaması.

Eğitimsel İhmal

- Çocuğun zorunlu eğitim çağına gelmesine rağmen okula gönderilmemesi.

Duygusal İhmal

- Çocuğa yetersiz ilgi ve şefkat göstermek,
- Çocuğun aile içinde şiddet ve kötü muameleye şahit olmasına izin vermek,
- Çocuğun alkol, uyuşturucu kullanmasına izin vermek,
- Çocuğun suç işleme, saldırganlık gibi uyumsuz davranışlarına destek olmak ya da bu davranışları görmezden gelme.

BİR ÇOCUĞUN İHMAL EDİLDİĞİNİ NASIL ANLARIZ?

- Okul devamsızlığı çok fazlaysa,
- Sürekli kirli kıyafetler giyiniyor ve kötü kokuyorsa,
- Vücudu aşırı derecede zayıf düşmüşse,
- Yemek veya para için dilencilik yapıyor ya da çalışıyorsa,
- Tıbbi destekten mahrumsa,
- Madde kullanımı, kendine zarar verme gibi alışkanlıkları varsa çocuğun ihmale maruz kaldığını düşünebiliriz.

Duygusal İstismar

Çocuğun gereksinim duyduğu ilgi, sevgi ve bakımdan yoksun bırakılarak psikolojik hasara uğratılmasıdır.

Somut bir bulgusu olmadığından tanımlanması oldukça zordur. Aynı zamanda en sık gerçekleşen istismar türüdür. Sık eleştirme, alay etme, aşağılama, korkutma, kardeşler arasında ayırım yapma, değer vermeme gibi.

Cinsel İstismar

Çocuğun tam olarak anlayamadığı, onay vermesinin mümkün olmayacağı ve gelişimsel olarak hazır olmadığı bir cinsel etkinliğe zorlanmasıdır.

Ailelerin ve çocuğun saklama eğiliminden ya da çocuğun durumu idrak edememesinden dolayı cinsel istismarı tespit etmek oldukça zordur.

En güvenli olması gereken yerde, en güvenli olması gereken kişiler tarafından, çocuklar istismara uğruyorlar...

Cinsel istismarcıların %96'sı erkektir. Cinsel istismara uğrayan çocukların %71'i kız çocuklarıdır. İstismara uğrayanların %70'inin 10 yaşın altındaki çocuklardan oluştuğu tespit edilmiştir.

ÇOCUĞUN İSTİSMARA UĞRADIĞINI NASIL ANLARIZ?

- İçine kapanma veya aşırı hareketlilik içerisinde davranış sorunları yaşarlar.
- Bazen ağlarlar, bazen susarlar ve yalan söyleyip gerçekleri gizlerler.
- Eve gitmek istemezler, okulda kalmak istemezler. Ders başarılarında belirgin düşüşler yaşanabilir.
- Çocuğun vücudunda yanıklar, kesikler, çürükler, şişikler ve ısırık izi, kırık, çıkık, sigara yanığı vb. olabilir.
- Festlerinde, mimiklerinde ve yüz ifadelerinde donukluk dikkat çeker. Ağlanacak duruma gülüp, gülünecek duruma ağlayabilirler.
- Yaralanmalarının mantıklı bir açıklaması olmayabilir.
- İstismara uğrayan çocuklar bunu çoğunlukla gizlerler. Sorduğunuzda size kazayla olduğunu söylerler.
- İstismara uğramış çocuklar, alkol ve madde bağımlılığına daha yatkın olurlar.

ÇOCUK İSTİSMARI, 0-18 yaş grubundaki çocuğun sağlığını, fiziksel gelişimini, psiko-sosyal gelişimini bilerek veya bilmeyerek olumsuz etkileyen her türlü hareketi kapsar.

İSTİSMAR ÇEŞİTLERİ NELERDİR?

Fiziksel İstismar

Çocuğun kaza dışı sebeple bir yetişkin tarafından yaralanması ve örselenmesidir.

Bir tokattan başlayarak çeşitli aletlerin kullanılmasına kadar devam edebilir. En yaygın rastlanılan ve belirlenmesi en kolay olan istismar tipidir.

Ekonomik İstismar

Çocuğun, fiziksel ve zihinsel gelişimini olumsuz etkileyen yaşı ve gücü ile orantılı olmayan işlerde çalıştırılmasıdır.

ÇEVRENİZDE İSTİSMAR VE İHMAL İLE KARŞILAŞTIĞINIZDA YARDIM ALABİLECEĞİNİZ KURUMLAR VE KİŞİLER

Yakınıınızda ya da çevrenizde herhangi bir çocuğun ihmal ya da istismara uğradığını düşünüyorsanız;

- Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı İl Müdürlüklerine (Alo 183 Sosyal Destek Hattı),
- İl Emniyet Müdürlüğü Çocuk Şube Müdürlüğüne,
- Hastanelerin bünyesindeki Çocuk İzlem Merkezlerine (ÇİM) başvurabilirsiniz.

ÇOCUĞU CİNSEL İSTİSMARDAN KORUMAK İÇİN NELER YAPILABİLİR?

- Çocuklara bedenlerinin kendilerine ait olduğu, kimsenin zorla ve istemediği şekilde dokunamayacağı öğretilmelidir.
- Vücudundaki özel bölgelere sadece annenin ve yanında anne varsa doktorun bakabileceği anlatılmalıdır.
- Kendini iyi hissettirmeyen dokunuşlara “hayır” deme hakkının olduğu öğretilmelidir.
- Çocuğa iyi ve kötü davranışların neler olduğu öğretilmelidir.
- Çocuk, anne-baba ve öğretmen arasındaki iletişim kanallarının sürekli açık olması sağlanmalıdır.
- Çocuk herhangi bir istismar durumuyla karşılaştığında, onu dinlemek ve duygularını anladığımızı hissettirmek önemlidir. Çocuğun özgürce konuşmasına izin vererek bir ilişki kurmak ve ortam sağlamak gerekir.

- Çocuğa, ona inandığımız duygusunu vermek önemlidir.
- Çocuğun anlattıklarını abartılı tepkiler vermeden dinlemek gerekir.
- Çocuğun, varsa suçluluk duygularını anlatmasına izin verilmelidir. Bunun, onun hatası olmadığını vurgulamak önemlidir.
- Çocuğa, bu konuyu paylaştığı için, duyulan memnuniyet dile getirilmeli ve konuşmasının doğru bir davranış olduğu vurgulanmalıdır.

ÇOCUKLAR GELECEĞİMİZ... Onların ihmalini ve istismarını önlemek en temel görevimiz...